

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter sprzętu gospodarstwa domowego (821111)

Monterzy maszyn i urządzeń technicznych

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter sprzętu gospodarstwa domowego (821111)

Monterzy maszyn i urządzeń technicznych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter sprzętu gospodarstwa domowego (821111)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [945]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/narz%C4%99dzie-naprawa-pracy-metalowe-2820950> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe.....	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Montowanie oraz uruchamianie sprzętu gospodarstwa domowego.....	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Diagnozowanie i usuwanie usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego.....	10
3.4. Kompetencje społeczne.....	11
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.....	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów.....	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	16
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Monter sprzętu gospodarstwa domowego 821111

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Monter AGD.
- Monter sprzętu AGD.
- Serwisant AGD.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8211 Mechanical machinery assemblers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Robert Kłós – Eko Volt Sp. z o.o., Radom.
- Tomasz Madej – Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Radom.
- Tomasz Sułkowski – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Tomasz Kupidura – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Radosław Gutowski – Impact Clean Power Technology S.A., Warszawa.
- Tomasz Magnowski – Zespół Szkół Technicznych, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Robert Fleischer – Stowarzyszenie Inżynierów Techników i Mechaników Polskich, Olsztyn.
- Dariusz Tomczak – Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Oddział Białostocki, Białystok.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Monter sprzętu gospodarstwa domowego wykonuje prace związane z montażem, demontażem, kontrolą działania i regulacją sprzętu gospodarstwa domowego, jego podzespołów i zespołów w zakładach produkujących sprzęt AGD. Diagnostyka usterek i nieprawidłowości działania w sprzęcie gospodarstwa domowego, dokonuje jego naprawy i konserwacji.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Monter sprzętu gospodarstwa domowego dokonuje montażu poszczególnych części i elementów, tworząc w ten sposób działające zespoły i podzespoły sprzętu gospodarstwa domowego, montuje z nich gotowe maszyny i urządzenia gospodarstwa domowego. Należą do nich głównie urządzenia gazowe, chłodnicze i ciepłne.

Monter sprzętu gospodarstwa domowego sprawdza współdziałanie części i zespołów urządzeń, wyważa⁷ obrotowe podzespoły w urządzeniach gospodarstwa domowego, a następnie dokonuje pierwszego – próbnego – rozruchu tych urządzeń. Przeprowadza próby ciśnieniowe i próby szczelności w instalacjach wchodzących w skład sprzętu gospodarstwa domowego, np.: w instalacjach wodnych, parowych i gazowych, napełnia te instalacje czynnikami roboczymi¹.

Monter sprzętu gospodarstwa domowego diagnozuje uszkodzenia sprzętu gospodarstwa domowego, a następnie dokonuje jego naprawy, regulacji i konserwacji. Monter pracuje według dokumentacji technicznej², stosując zasady ochrony przeciwporażeniowej⁴ oraz przeciwpożarowej⁵.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **montera sprzętu gospodarstwa domowego** polega w szczególności na:

- ocenie stanu technicznego części, podzespołów lub zespołów wykorzystywanych podczas montowania sprzętu gospodarstwa domowego,
- montowaniu sprzętu gospodarstwa domowego z gotowych lub przygotowanych wcześniej zespołów i podzespołów,
- montowaniu osprzętu w urządzeniach gospodarstwa domowego,
- sprawdzaniu jakości i poprawności wykonanego montażu oraz wykonywaniu pierwszego uruchomienia sprzętu gospodarstwa domowego,
- diagnozowaniu poprawności działania i demontowaniu sprzętu gospodarstwa domowego,
- decydowaniu o sposobie naprawy, dokonywaniu ustawień i konserwowaniu sprzętu gospodarstwa domowego,
- sprawowaniu nadzoru nad stanem technicznym sprzętu gospodarstwa domowego.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Monter sprzętu gospodarstwa domowego pracuje na pojedynczych stanowiskach roboczych lub przy liniach produkcyjnych, na których stanowiska pracy zgrupowane są według kolejności wykonywanych operacji. Stanowiska pracy wyposażone są zazwyczaj w zestawy narzędzi monterskich, urządzenia diagnostyczne do kontroli i regulacji sprzętu gospodarstwa domowego oraz przyrządy kontrolno-pomiarowe.

Miejsca pracy zlokalizowane są w halach produkcyjnych lub w pomieszczeniach technicznych zapewniających odpowiednie, pod względem oświetlenia i temperatury, warunki pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Monter sprzętu gospodarstwa domowego w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- szczypce monterskie uniwersalne,
- szczypce,
- szczypce do ściągania izolacji,
- zestaw wkrętaków,
- nóż monterski,
- komplety kluczy,
- prasę ręczną⁶ do zagniatania końcówek kablowych,
- młotek,
- wiertarko-wkrętarke z zestawem bitów i wiertel,
- wyposażenie linii produkcyjnej zakładu produkującego sprzęt AGD,
- narzędzia i przyrządy pomiarowe zakładu produkującego sprzęt AGD,
- mierniki uniwersalne³,
- próbniki napięcia,
- multimetry cyfrowe.

Organizacja pracy

Monter sprzętu gospodarstwa domowego w zależności od miejsca pracy i realizowanych zadań może pracować indywidualnie lub zespołowo. Najczęściej odpowiedzialny jest za realizację zadań, które zleca mu przełożony i przed nim odpowiada za jakość i terminowość wykonanych prac. Najczęściej pracuje w systemie jedno- lub dwuzmianowym, w stałych godzinach pracy. Pracując w zakładach zajmujących się serwisem sprzętu gospodarstwa domowego i świadcząc usługi w domu klienta, musi często dostosować godziny pracy do czasu wolnego osób zlecających naprawy.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Monter sprzętu gospodarstwa domowego na swoim stanowisku pracy może być narażony na:

- obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego spowodowane pracą w wymuszonej pozycji ciała,
- zmęczenie oczu spowodowane długotrwałym wyęczeniem wzroku i pracą, która może być wykonywana w niedostatecznym oświetleniu,
- skaleczenia i urazy mechaniczne, które mogą być spowodowane ruchomymi częściami i zespołami sprzętu gospodarstwa domowego oraz wykorzystywanymi narzędziami,
- oparzenia w przypadku wykonywania montażu lub serwisu urządzeń grzewczych,
- działanie substancji chemicznych (gazów) wykorzystywanych w sprzęcie gospodarstwa domowego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **monter sprzętu gospodarstwa domowego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- rozróżnianie barw,
- czucie dotykowe,
- zręczność rąk,
- zręczność palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- podzielność uwagi,
- uzdolnienia techniczne,
- rozumowanie logiczne,
- łatwość wypowiedzenia się,
- wyobraźnia i myślenie twórcze;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- rzetelność,
- dokładność,
- gotowość do współdziałania,
- odporność na dzielnie pod presją czasu,
- zainteresowania techniczne,
- zainteresowania informatyczne.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W pracy **montera sprzętu gospodarstwa domowego** wymagany jest ogólnie dobry stan zdrowia i sprawność fizyczna, sprawność ruchowa umożliwiająca precyzyjne posługiwanie się narzędziami ręcznymi oraz chwytanie drobnych elementów.

Przeciwwskazaniami do wykonywania tego zawodu są m.in.:

- wady wzroku i słuchu, których nie można skorygować,
- choroby ograniczające sprawność ruchową.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** preferowane jest wykształcenie zawodowe (branżowa szkoła I stopnia – dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) o profilu mechanicznym bądź elektrycznym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** ułatwia:

- posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnych (pokrewnych): elektromechanik, elektryk, technik chłodnictwa i klimatyzacji, technik elektryk, uzyskane po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- posiadanie świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego w zawodach pokrewnych elektromechanik, elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego, uzyskane po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu montera sprzętu gospodarstwa domowego są:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Izby Rzemieślnicze oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- udokumentowane doświadczenie na identycznym lub pokrewnym stanowisku pracy,
- posiadanie certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w szkoleniach w zakresie rozwiązań sprzętu gospodarstwa domowego,
- posiadanie prawa jazdy kategorii B,
- posiadanie świadectwa kwalifikacyjnego w zakresie eksploatacji lub dozoru urządzeń gazowych – grupa 3,
- posiadanie świadectwa kwalifikacyjnego do napełniania i obsługi urządzeń ciśnieniowych,
- posiadanie świadectw kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci na stanowisku dozoru i/lub eksploatacji w zakresie obsługi, konserwacji, remontów, montażu, kontrolno-pomiarowym dla urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych o napięciu nie wyższym niż 1 kV.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Monter sprzętu gospodarstwa domowego może:

- rozpocząć pracę od stanowiska montera i pracować pod nadzorem, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, posiadając zdolności i umiejętności organizacyjne oraz umiejętność pracy z ludźmi – awansować na stanowisko brygadzysty, kierownika grupy/zespołu monterów, kierownika zmiany,

- posiadając doświadczenie w zawodzie i wiedzę z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej – prowadzić zakład usługowy zajmujący się serwisowaniem sprzętu gospodarstwa domowego,
- po zdaniu egzaminu maturalnego i ukończeniu uczelni wyższej np. na kierunku elektryka, elektromechanika, elektronika, mechatronika – awansować na stanowisko kierownicze bądź realizować zaawansowane technologicznie projekty w branży elektrycznej, elektronicznej, elektromechanicznej, mechatronicznej.

Monter sprzętu gospodarstwa domowego może również rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez podejmowanie kształcenia i/lub szkolenia w zawodach pokrewnych

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w systemie kształcenia formalnego.

Istnieje możliwość potwierdzenia kompetencji przed Okręgowymi Komisjami Egzaminacyjnymi, w zawodach pokrewnych (szkolnych):

- elektromechanik, w zakresie kwalifikacji EE.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych,
- elektryk, w zakresie kwalifikacji EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych,
- technik chłodnictwa i klimatyzacji, w zakresie kwalifikacji EE.15 Montaż, eksploatacja i konserwacja urządzeń i instalacji chłodniczych oraz EE.16 Montaż, eksploatacja i konserwacja urządzeń i instalacji klimatyzacyjnych,
- technik elektryk, w zakresie kwalifikacji EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych oraz EE.26 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w zawodzie oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodach pokrewnych:

- elektromechanik,
- elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego.

Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik elektryk ^S	311303
Technik chłodnictwa i klimatyzacji ^S	311929
Elektryk ^S	741103
Elektromechanik ^S	741201
Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	741204
Elektromechanik urządzeń chłodniczych	741205
Monter-elektronik – urządzenia radiowo-telewizyjne	742207
Monter urządzeń chłodniczych i gastronomicznych	821114
Monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	821202

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Montowanie sprzętu gospodarstwa domowego.
- Z2 Kontrolowanie jakości montażu sprzętu gospodarstwa domowego.
- Z3 Uruchamianie sprzętu gospodarstwa domowego po montażu.
- Z4 Lokalizowanie usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego.
- Z5 Usuwanie usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Montowanie oraz uruchamianie sprzętu gospodarstwa domowego

Kompetencja zawodowa Kz1: Montowanie oraz uruchamianie sprzętu gospodarstwa domowego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Montowanie sprzętu gospodarstwa domowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Oznaczenia i symbole wykorzystywane na schematach montażowych; • Budowę i oznaczenia elementów, podzespołów i zespołów w wchodzących w skład sprzętu gospodarstwa domowego; • Dokumentację techniczną wykorzystywaną podczas wykonywania montażu podzespołów i zespołów w sprzęcie gospodarstwa domowego; • Zasadę działania podzespołów i zespołów używanych w urządzeniach gospodarstwa domowego; • Osprzęt i narzędzia wykorzystywane podczas wykonywania montażu podzespołów i zespołów w urządzeniach gospodarstwa domowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Czytać i analizować schematy montażowe; • Rozpoznawać elementy, podzespoły i zespoły wykorzystywane podczas montowania urządzeń gospodarstwa domowego; • Dobierać podzespoły i zespoły do montażu sprzętu gospodarstwa domowego; • Montować podzespoły i zespoły w urządzeniach gospodarstwa domowego; • Posługiwać się dokumentacją techniczną podczas wykonywania montażu podzespołów i zespołów w sprzęcie gospodarstwa domowego; • Posługiwać się osprzętem i narzędziami do wykonywania montażu podzespołów i zespołów w urządzeniach gospodarstwa domowego.

Z2 Kontrolowanie jakości montażu sprzętu gospodarstwa domowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Wymagania dotyczące jakości montażu sprzętu gospodarstwa domowego; • Metody kontroli jakości montażu sprzętu gospodarstwa domowego; • Narzędzia i osprzęt wykorzystywany podczas kontroli urządzeń gospodarstwa domowego; • Aparaturę kontrolno-pomiarową wykorzystywaną podczas kontrolowania jakości montażu urządzeń gospodarstwa domowego; • Dokumentacja, wymagania i kryteria jakości dotyczące montowania sprzętu gospodarstwa domowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać wymagania dotyczące jakości montażu sprzętu gospodarstwa domowego; • Dobierać metody kontroli w zależności od rodzaju urządzeń gospodarstwa domowego; • Dobierać narzędzia i osprzęt wykorzystywany podczas kontroli urządzeń gospodarstwa domowego; • Posługiwać się narzędziami i osprzętem podczas kontroli urządzeń gospodarstwa domowego; • Posługiwać się aparaturą kontrolno-pomiarową podczas kontrolowania jakości montażu urządzeń gospodarstwa domowego; • Dokumentować przeprowadzoną kontrolę jakości montażu urządzeń gospodarstwa domowego.

Z3 Uruchamianie sprzętu gospodarstwa domowego po montażu	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentację techniczną uruchamianego sprzętu gospodarstwa domowego; • Budowę, zasadę działania i parametry pracy uruchamianego sprzętu gospodarstwa domowego; • Zasady wykonywania pomiarów aparaturą kontrolno-pomiarową podczas uruchamiania urządzeń gospodarstwa domowego; • Procedury obowiązujące podczas pierwszego uruchomienia urządzeń gospodarstwa domowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Posługiwać się dokumentacją techniczną podczas uruchamiania urządzeń gospodarstwa domowego; • Uruchamiać urządzenia gospodarstwa domowego po montażu; • Monitorować parametry pracy uruchamianego urządzenia gospodarstwa domowego; • Monitorować i rejestrować parametry pracy uruchamianego urządzenia gospodarstwa domowego; • Stosować procedury obowiązujące podczas pierwszego uruchomienia sprzętu gospodarstwa domowego.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Diagnostowanie i usuwanie usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego

Kompetencja zawodowa Kz2: Diagnostowanie i usuwanie usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Lokalizowanie usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Metody diagnostowania sprzętu gospodarstwa domowego; • Narzędzia i przyrządy kontrolno-pomiarowe wykorzystywane do diagnostowania sprzętu gospodarstwa domowego; • Dokumentację techniczną wykorzystywaną podczas diagnostowania urządzeń gospodarstwa domowego; • Budowę i zasadę działania urządzeń gospodarstwa domowego; • Typowe usterek i awarie występujące w urządzeniach gospodarstwa domowego; • Parametry pracy urządzeń gospodarstwa domowego; • Zasady szacowania kosztów i czasu usunięcia zdiagnozowanych usterek i awarii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać metody diagnostowania sprzętu gospodarstwa domowego; • Posługiwać się narzędziami i przyrządami kontrolno-pomiarowymi podczas diagnostowania sprzętu gospodarstwa domowego; • Posługiwać się dokumentacją techniczną podczas diagnostowania sprzętu gospodarstwa domowego; • Identyfikować uszkodzone podzespoły sprzętu gospodarstwa domowego; • Szacować koszty usunięcia zdiagnozowanych usterek i awarii; • Kontrolować parametry pracy urządzeń gospodarstwa domowego; • Szacować czas potrzebny do usunięcia zdiagnozowanych usterek i awarii.

Z5 Usuwanie usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Metody usuwania usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego; • Zasady posługiwania się narzędziami i przyrządami kontrolno-pomiarowymi wykorzystywanymi podczas usuwania usterek 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać metody usuwania usterek w zależności od rodzaju sprzętu gospodarstwa domowego; • Posługiwać się narzędziami i przyrządami kontrolno-pomiarowymi do usuwania usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego;

<p>w sprzęcie gospodarstwa domowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentację techniczną urządzeń gospodarstwa domowego; • Budowę urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym; • Zasady działania sprzętu gospodarstwa domowego; • Kryteria klasyfikowania uszkodzonych podzespołów do wymiany na nowe lub naprawy; • Kryteria oceny jakości i poprawności wykonywanych napraw sprzętu gospodarstwa domowego; • Zasady dokonywania ustawień i konserwowania sprzętu gospodarstwa domowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Posługiwać się dokumentacją techniczną podczas usuwania usterek w sprzęcie gospodarstwa domowego; • Dokonywać demontażu uszkodzonych podzespołów w urządzeniach gospodarstwa domowego; • Dokonywać naprawy uszkodzonych podzespołów w sprzęcie gospodarstwa domowego; • Dokonywać wymiany uszkodzonych podzespołów; • Kontrolować i sprawdzać jakość i poprawność wykonywanych napraw; • Dokonywać ustawień sprzętu gospodarstwa domowego; • Konserwować urządzenia gospodarstwa domowego.
---	--

3.4. Kompetencje społeczne

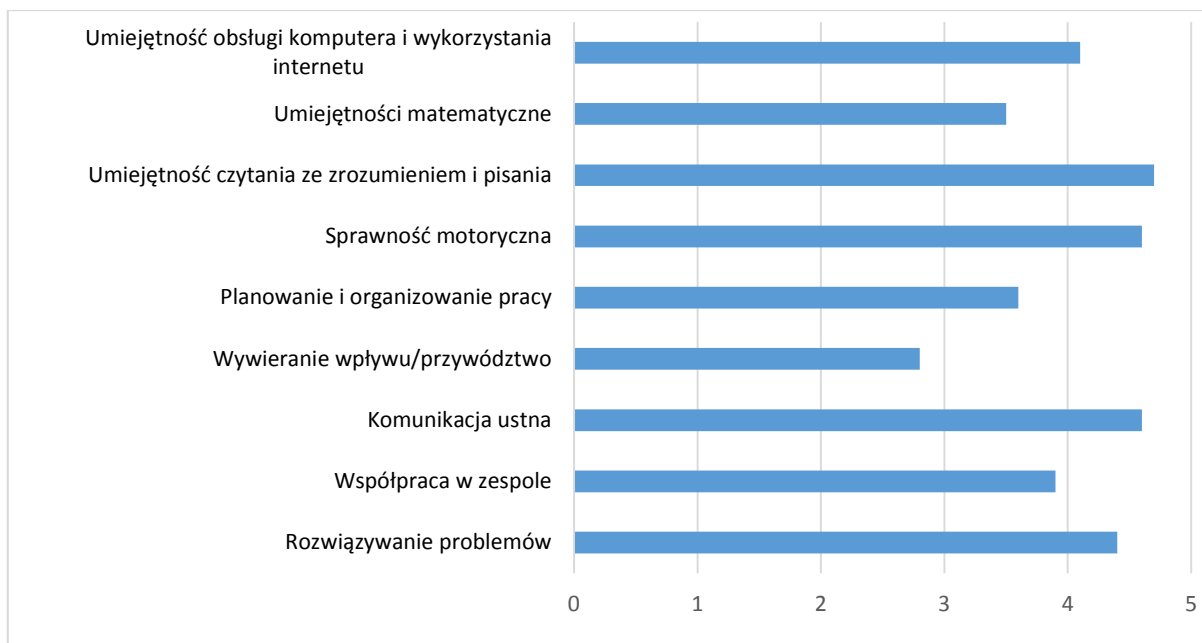
Pracownik w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie montowania sprzętu gospodarstwa domowego oraz za narzędzia wykorzystane na stanowisku pracy.
- Prowadzenia konsultacji i podejmowania decyzji w ważnych kwestiach na rzecz usprawnienia montażu sprzętu gospodarstwa domowego.
- Oceniania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych, dotyczących montażu sprzętu gospodarstwa domowego.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami.
- Dokonywania oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia.
- Podnoszenia kompetencji wynikających z rozwoju asortymentu sprzętu gospodarstwa domowego.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **monter sprzętu gospodarstwa domowego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **monter sprzętu gospodarstwa domowego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Monter sprzętu gospodarstwa domowego ma możliwość podjęcia pracy w podmiotach takich, jak np.:

- zakłady usługowe, zajmujące się naprawą sprzętu gospodarstwa domowego, w tym autoryzowane punkty serwisowe sprzętu gospodarstwa domowego,
- zakłady produkujące sprzęt gospodarstwa domowego,
- punkty sprzedaży sprzętu gospodarstwa domowego, świadczące równocześnie usługi związane z podłączeniem sprzętu gospodarstwa domowego.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego**.

Kształcenie przydatne do wykonywania zawodu monter sprzętu gospodarstwa domowego oferują:

- branżowe szkoły I stopnia oraz technika w zawodach pokrewnych: elektromechanik, elektryk, technik elektryk, technik chłodnictwa i klimatyzacji,
- system rzemieślniczego przygotowania zawodowego w zawodach pokrewnych elektromechanik, elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych), w zakresie kwalifikacji:

- EE.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych,
- EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych,
- EE.15 Montaż, eksploatacja i konserwacja urządzeń i instalacji chłodniczych,
- EE.16 Montaż, eksploatacja i konserwacja urządzeń i instalacji klimatyzacyjnych,
- EE.26 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych,

mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w ww. zawodach pokrewnych potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) odpowiednio Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oraz Izby Rzemieśnicze.

Szkolenie

Szkolenia i kursy dla **montera sprzętu gospodarstwa domowego** organizują:

- pracodawcy w ramach wewnętrznych szkoleń,
- instytucje szkoleniowe,
- prywatne firmy komercyjne,
- stowarzyszenia i uprawnione organizacje branżowe.

Zakres tematyczny szkoleń obejmuje m.in.:

- rozwiązania w dziedzinie ochrony przeciwporażeniowej,
- nowoczesne rozwiązania w dziedzinie sprzętu gospodarstwa domowego,
- uzyskanie świadectwa kwalifikacyjnego dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń instalacji i sieci do 1 kV,
- uzyskanie świadectwa kwalifikacyjnego dla osób zajmujących się eksploatacją lub dozorem urządzeń gazowych,
- uzyskanie świadectwa w zakresie obsługi i napełniania zbiorników ciśnieniowych.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** wynosi w granicach od ok. 2300 zł do 4200 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat.

Wysokość wynagrodzenia uzależniona jest od:

- doświadczenia i posiadanych kompetencji,
- poziomu specjalizacji oraz skomplikowania obsługiwanych urządzeń,
- indywidualnego zakresu obowiązków,
- lokalizacji miejsca pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **monter sprzętu gospodarstwa domowego** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych bądź dolnych (05-R), która nie wyklucza poruszania się i wykonywania bardziej precyzyjnych czynności,
- z niewielką dysfunkcją narządu wzroku (04-O), pod warunkiem stosowania szkieł korekcyjnych i dobrego oświetlenia na miejscu instalacji systemu telewizji przemysłowej,
- słabo słyszących (03-L), gdy stosują aparaty słuchowe umożliwiające swobodną komunikację.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia

ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- PN-HD 60364-1:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 1: Wymagania podstawowe, ustalenie ogólnych charakterystyk, definicje.
- PN-HD 60364-4-41:2009 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4–41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed porażeniem elektrycznym.
- PN-HD 60364-4-43:2012 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4–43: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed prądem przetężeniowym.
- PN-HD 60364-5-534:2012 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5–53: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Odłączanie izolacyjne, łączenie i sterowanie – Sekcja 534: Urządzenia do ochrony przed przepięciami.
- PN-HD 60364-5-54:2011 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5–54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Układy uziemiające i przewody ochronne.

Literatura branżowa:

- Jaszczyk W.: Elektromagnesy prądu stałego dla praktyków. Wydawnictwo BTC, Legionowo 2014.
- Kwaśniewski J.: Inteligentny dom i inne systemy sterowania w 100 przykładach. Wydawnictwo BTC, Legionowo 2011.
- Markiewicz H.: Instalacje elektryczne. Wydawnictwo WNT, Warszawa 2018.
- Markiewicz H.: Urządzenia elektroenergetyczne. Wydawnictwo Naukowe PWN, WNT, Warszawa 2016.
- Musiał E.: Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne. WSiP, Warszawa 2010.
- Przepiórkowski J.: Silniki elektryczne w praktyce elektronika. Wydanie 2. Wydawnictwo BTC, Legionowo 2012.
- Tumański S.: Technika pomiarowa. Wydawnictwo WNT, Warszawa 2013.
- Wiatr J., Orzechowski M.: Poradnik projektanta elektryka. Wydanie IV. Dom Wydawniczy Medium, Warszawa 2010.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10. 2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Polski Komitet Normalizacyjny: <https://www.pkn.pl>
- Polski Związek Pracodawców AGD: <http://applia.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal Stowarzyszenia Elektryków Polskich www.sep.com.pl
- Portal Stowarzyszenia Polskich Energetyków <http://www.spe.org.pl/>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego: Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).

Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).

Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Czynnik roboczy	Płyn pośredniczący w wymianie energii pomiędzy ośrodkami (np. woda w instalacji centralnego ogrzewania, olej w prasach hydraulicznych, freon w chłodziarkach).	https://encyklopedia.interia.pl/urządzenia-techniczne/news-czynnik-roboczy,nld,2015438 [dostęp: 31.10.2018]
2	Dokumentacja techniczna	Zespół dokumentów, które zawierają dane techniczne, umożliwiające wykonanie określonego przedmiotu (wyrobu, budowli, instalacji itp.).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
3	Miernik uniwersalny	Przyrząd pomiarowy służący do pomiaru określonej wielkości fizycznej, np. napięcia elektrycznego, natężenia prądu elektrycznego, mocy, rezystancji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
4	Ochrona przeciwporażeniowa	Jest to zespół środków technicznych, które mają za zadanie zapewnienie bezpieczeństwa człowieka podczas pracy z maszynami i urządzeniami będącymi pod napięciem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
5	Ochrona przeciwpożarowa	Polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez: zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia; zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia; prowadzenie działań ratowniczych.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19910810351 [dostęp: 31.10.2018]
6	Praska ręczna	Narzędzie wykorzystywane do zaprasowywania końcówek przewodów elektrycznych i kabli.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
7	Wyważanie	Wykonuje się w obrotowych elementach maszyn i urządzeń, polega na równoważnym rozkładzie masy elementu obrotowego względem jego osi obrotu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://motointegrator.com/pl/pl/poradniki/opony/wywazanie-kol-wszystko-co-musisz-wiedziec [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.